

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 320-01-9/2018/4
Ljubljana, 26. 9. 2018

EPA 18-VIII

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), oblikovala naslednje

POROČILO

k Poročilu o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2017

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 14. seji 24. 9. 2018 obravnavala Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2017 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) predložila Državnemu zboru v skladu s 404. členom Energetskega zakona (EZ-1).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji 2017 je pripravila agencija (nacionalni regulator) v skladu z vsebinskimi usmeritvami Evropske unije in Energetskim zakonom ter ga predložila tako Vladi in Državnemu zboru kot Evropski komisiji, ki velik del podatkov pridobi od nacionalnih regulatorjev. Poročilo prikazuje stanje in napredek na področju trga z električno energijo in zemeljskim plinom ter na področju oskrbe s toploto, varstva pravic odjemalcev in obnovljivih virov, soproizvodnje in učinkovite rabe energije.

Kot izhaja iz poročila, se je na trgu z električno energijo povečala konkurenčnost maloprodajnih trgov in število odjemalcev ter izboljšala likvidnost veleprodajnih trgov. 35,1 % vse električne energije so prispevale termoelektrarne, 30,9 % hidroelektrarne in 24 % Nuklearna elektrarna Krško. Lani je bilo 30 % elektrike proizvedene iz obnovljivih virov, skupna poraba se je povečala za 2,7 %. Konec 2017 je bilo 57 % odjemalcev na distribucijskem sistemu opremljenih s pametnimi merilnimi napravami. Uvozna odvisnost oskrbe z elektriko je bila 17,1 % oz. je pokritost slovenske porabe z domačimi proizvodnimi viri okoli 82,9 %. Maloprodajna cena električne energije za gospodinjstva se je znižala za vse porabniške skupine razen največje skupine. Če bi odjemalec leta 2017 zamenjal najdražjo ponudbo z najcenejšo ponudbo na trgu, bi bil njegov prihranek med 87 in 109 evri. Tudi na trgu z zemeljskim plinom se je lani povečala konkurenčnost in učinkovitost. Poraba zemeljskega plina se je 2017 že tretje leto zapored povečala. Število priključitev odjemalcev je za 19 % večje od leta poprej. V drugi polovici 2017 je bila cena zemeljskega plina za gospodinjstva za 5,5

% nižja v primerjavi z enakim obdobjem leta 2016. Kot ugotavlja komisija, je danes cena plina za gospodinjski odjem nižja do 35 % kot pred desetimi leti.

Gospodinjski odjemalci elektrike in plina so posebej varovani s predpisi. Dostop do informacij glede pravic, veljavnih predpisov in metod za obravnavo pritožb agencija že tretje leto zagotavlja gospodinjskim odjemalcem v okviru skupne kontaktne točke na spletnih straneh, pri čemer agencija ugotavlja, da so gospodinjski odjemalci vedno bolj ozaveščeni, med drugim se je število njihovih pritožb zoper dobavitelja zelo povečalo (največ glede računa in meritev). Oskrba s toploto iz distribucijskih sistemov toplote se je 2017 izvajala iz 93 distribucijskih sistemov v 64 slovenskih občinah, pri čemer se je poraba toplote povečala za 2,3 %, prav tako pa je bila lani za 4,6 % višja povprečna mesečna maloprodajna cena za značilnega gospodinjskega odjemalca toplote.

Komisija je bila seznanjena, da Vlada ocenjuje, da je poročilo celovito in na njegovo vsebino ni imela pripomb.

Komisija se pridružuje oceni Vlade, da poročilo z vsemi relevantnimi podatki in informacijami dobro in celovito prikazuje razvoj in stanje na trgih z električno energijo in zemeljskim plinom ter razmere pri oskrbi s toploto. Poleg tega, da je predstavljeno dogajanje na energetske trgu razumljivo povprečnemu bralcu, pa poročilo predstavlja tudi pomemben pripomoček za načrtovalce in izvajalce energetske politike pri delovanju energetskega trga ter nadaljnji razvoj slovenskega energetskega sistema, ki mora slediti svežnji o energetske uniji.

Z vidika zagotavljanja zanesljive oskrbe z električno energijo komisija opozarja, da se prevečkrat pozablja na dejstvo, da največji delež k proizvodnji električne energije prispevajo termoelektrarne oz. Termoelektrarna Šoštanj (TEŠ), ki pa se jo največkrat povezuje s korupcijo in posledično soustvarja negativno javno mnenje o tem največjem proizvajalcu električne energije za slovenske potrebe (ob upoštevanju, da polovica proizvodnje NEK pripada Hrvaški). V povezavi z nadaljnjo usmeritvijo slovenske energetike o zanesljivi, trajnostni in konkurenčni oskrbi z energijo se zato postavlja vprašanje, ali še naprej vztrajati na obratovanju TEŠ ali se nasloniti na tuje proizvodne vire za pokrivanje slovenskih potreb po električni energiji, kajti domači obnovljivi viri energije, ki so tudi nezanesljivi, v doglednem času ne morejo nadomestiti izpada TEŠ. Ob tem komisija ugotavlja, da se na agenciji zavedajo, vsaj v tej fazi, pomembnosti TEŠ v slovenskem energetskega sistemu. Po besedah predstavnika agencije je prihodnost elektroenergetskega sistema odvisna od prihodnjega razvoja energetske politike in opredelitve ciljev glede fosilnih in obnovljivih virov energije ter jedrske energije v energetskega konceptu Slovenije, pri čemer področje energetike ni moč spreminjati čez noč. Komisija je bila tudi seznanjena, da je priprava energetskega koncepta Slovenije ena od prioritet ministrice za infrastrukturo, pri čemer na Ministrstvu za infrastrukturo poudarjajo, da je glavni cilj EU in energetske unije razvoj enotnega energetskega trga, ki zagotavlja trajnostno, zanesljivo in cenovno ugodno energijo, ki najbolj koristi odjemalcem energije. Ob zaščiti domačih proizvajalcev energije in domačega gospodarstva bo treba upoštevati tudi evropsko zakonodajo in cilje EU.

Glede na sedanjo zanemarljivo prisotnost vetrnih elektrarn, tudi v primerjavi s sosednjimi državami, so komisijo zanimali ukrepi za spodbujanje gradnje vetrnih elektrarn in s tem povečanja deleža proizvodnje električne energije iz OVE in tudi doseganja ciljev v okviru prehoda v nizkoogljično družbo. Kot ugotavlja komisija, je

agencija lani izvedla dva postopka konkurenčne izbire projektov proizvodnih naprav OVE in SPTE v okviru spremenjene podporne sheme, pri čemer med prijavljenimi in izbranimi projekti prevladujejo vetrne elektrarne. Medtem ko je ta podatek spodbuden, tudi v luči predvidenega obsega proizvodnje električne energije z izkoriščanjem energije vetra v akcijskem načrtu za obnovljivo energijo do 2020, pa komisija izpostavlja ugotovitve agencije in resornega ministrstva, da je umeščanje vetrnih elektrarn v prostor zelo zahteven in dolgotrajen postopek. Če bo umeščanje izbranih projektov vetrnih elektrarn dolgotrajno, tudi na račun različnih civilnih iniciativ, in v roku petih let investitorjem ne bo uspelo zgraditi vetrnih elektrarn, se pod vprašaj postavlja uresničevanje zastavljenih ciljev na področju obnovljivih virov energije. Glede na dosedanje prakso oteževanja umeščanja vetrnih elektrarn v prostor zaradi negativnega odziva civilnih iniciativ komisija poudarja, da če država podpira tovrstne projekte in jih tudi finančno spodbuja, mora vzpostaviti tak zakonodajni okvir, ki bo zagotovil realizacijo investicij.

Komisija ponovno opozarja na neizkoriščen potencial odtočnih kanalov, kjer bi lahko z gradnjo manjših hidroelektrarn zagotovili dodaten vir obnovljive energije. Komisija meni, da bi morali tovrstne investicije spodbuditi.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Dušan Strnad.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Dušan Strnad, l.r.